

Wprowadzenie do dydaktyki specjalnej - opis przedmiotu

Informacje ogólne	
Nazwa przedmiotu	Wprowadzenie do dydaktyki specjalnej
Kod przedmiotu	05.6-WP-PSPM-WDSP
Wydział	Wydział Nauk Społecznych
Kierunek	Pedagogika specjalna
Profil	ogólnoakademicki
Rodzaj studiów	jednolite magisterskie
Semestr rozpoczęcia	semestr zimowy 2022/2023

Informacje o przedmiocie	
Semestr	2
Liczba punktów ECTS do zdobycia	4
Typ przedmiotu	obowiązkowy
Język nauczania	polski
Sylabus opracował	- dr hab. Ewa Pasterniak-Kobyłecka, prof. UZ - dr Tomasz Fetzki

Formy zajęć					
Forma zajęć	Liczba godzin w semestrze (stacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (stacjonarne)	Liczba godzin w semestrze (niestacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (niestacjonarne)	Forma zaliczenia
Wykład	15	1	9	0,6	Egzamin
Ćwiczenia	15	1	9	0,6	Zaliczenie na ocenę

Cel przedmiotu

Celem przedmiotu jest:

- zapoznanie studentów z teoriami kształcenia i samokształcenia oraz przykładami ich weryfikacji w praktyce edukacyjnej,
- przygotowanie studentów do projektowania zadań dydaktycznych dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

Wymagania wstępne

Student posiada znajomość podstaw pedagogiki, zdobytą podczas realizacji przedmiotu "Wprowadzenie do pedagogiki".

Zakres tematyczny

Tematyka wykładów:

- Dydaktyka ogólna jako nauka (przedmiot i metody badań, zadania, funkcje, podstawowe pojęcia).
- Paradygmaty dydaktyczne.
- Dydaktyka ogólna a dydaktyka specjalna.
- Wartości i cele kształcenia specjalnego.
- Charakterystyka procesu kształcenia specjalnego (zasady kształcenia, organizacyjne formy kształcenia, metody).
- Rola nauczyciela w procesie edukacji dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.
- Edukacja włączająca i jej uwarunkowania.
- Dydaktyczne alternatywy edukacyjne.

Tematyka ćwiczeń:

- Formy organizacyjne procesu kształcenia (lekcja, zajęcia pozalekcyjne i pozaszkolne).
- Treści kształcenia, programy, podręczniki szkolne. Środki dydaktyczne.
- Proces uczenia się i jego uwarunkowania.
- Motywowanie uczniów do nauki.
- Trudności w nauce dziecka z deficytami rozwojowymi i przewlekłe chorych.
- Wspierane uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (omówienie na wybranych przykładach).
- Diagnoza, kontrola i ocenianie w procesie kształcenia.
- Warunki efektywnej pracy dydaktycznej.
- Nowoczesne tendencje w dydaktyce specjalnej.
- Konspekt lekcji.
- Współpraca z rodzicami w procesie kształcenia.

Metody kształcenia

- wykład: wykład problemowy, wykład konwersatoryjny,
- ćwiczenia audytoryjne: pokaz, dyskusja, metody problemowe, gry dydaktyczne, metody ekspresyjne, metody praktyczne.

Efekty uczenia się i metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się

Opis efektu	Symbole efektów	Metody weryfikacji	Forma zajęć
C.5.W1. Student opisuje dydaktykę specjalną jako naukę teoretyczną i empiryczną, klasyfikację dydaktyki specjalnej na dydaktyki szczegółowe; dydaktykę specjalną w kontekście porównawczym i interdyscyplinarnym;	- PS_W-02 - PS_W-12	- aktywność w trakcie zajęć - egzamin - ustny, opisowy, testowy i inne	- Wykład - Ćwiczenia
C.5.W3. Student wyjaśnia organizację procesu kształcenia dzieci i uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi: zasady, metody, proces kształcenia w aspekcie trudności związanych ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi dzieci i uczniów z różnymi zaburzeniami w rozwoju, zasady ewaluacji i efektywność podejmowanych działań edukacyjnych.	PS_W-12	- bieżąca kontrola na zajęciach - egzamin - ustny, opisowy, testowy i inne - konspekt - referat	- Wykład - Ćwiczenia
C.5.U2.Student indywidualizuje zadania, dostosowuje metody i treści nauczania do potrzeb dzieci i uczniów, konstruuje działania zwiększające umiejętności poznawcze, kompetencje społeczne i integrację rówieśniczą;	- PS_U-05 - PS_U-12	- aktywność w trakcie zajęć - konspekt - przygotowanie referatu	Ćwiczenia
C.5.K1.Student kształtuje postawę odpowiedzialnego pełnienia roli zawodowej związanej z działalnością dydaktyczną;	PS_K-04	- dyskusja - odpowiedź ustna	Ćwiczenia
C.5.U1.Student projektuje zajęcia edukacyjne, proponuje niestandardowe rozwiązania konkretnych problemów z zakresu dydaktyki specjalnej;	- PS_U-05 - PS_U-11	- egzamin - ustny, opisowy, testowy i inne - konspekt - przygotowanie referatu	- Wykład - Ćwiczenia
C.5.K3. Student podejmuje działania w celu kształtowania postawy samodoskonalenia;	PS_K-04	- dyskusja - obserwacja i ocena aktywności na zajęciach - referat	Ćwiczenia

Warunki zaliczenia

Wykłady:

Egzamin z problematyki wykładów (90% poprawnych odpowiedzi – ocena bdb, 75% - db, 60% - dst).

Ćwiczenia:

Średnia arytmetyczna ocen z:

- aktywnego udziału w zajęciach,
- pracy zaliczeniowej (przygotowanie indywidualnie lub w grupach prac pisemnych/sporządzenie portfolio/wykonanie pomocy dydaktycznej lub napisanie konspektu lekcji),
- kolokwium z problematyki ćwiczeń (90% poprawnych odpowiedzi – ocena bdb, 75% - db, 60% - dst).

Ocena końcowa:

Oceną końcową z przedmiotu jest średnia arytmetyczna ocen z wykładów i ćwiczeń.

Frekwencja:

Dozwolona jest jedna nieobecność na zajęciach bez konieczności jej zaliczania. Każdą kolejną nieobecność student zobowiązany jest zaliczyć na konsultacjach (dopuszczalne jest odrobienie zajęć z inną grupą). Studenci, którzy mają przyznany IOS (udział w zajęciach 50%-60%, wywiązanie się z ustalonych indywidualnie warunków zaliczenia).

Literatura podstawowa

- Janiszewska-Nieścioruk Z. (red.), *Uczeń o specjalnych potrzebach w przestrzeni współczesnego systemu edukacji. Idee, teorie, koncepcje*, Oficyna Wydawnicza UZ, Zielona Góra 2010.
- Klus-Stańska D., *Paradygmaty dydaktyki. Myśleć teorią o praktyce*, PWN, Warszawa 2018.
- Kupisiewicz Cz., *Dydaktyka. Podręcznik akademicki*, Oficyna Wydawnicza „Impuls”, Kraków 2012.
- Wyczasany J., Gajdzica Z., *Uwarunkowania edukacji i rehabilitacji uczniów o specjalnych potrzebach w rozwoju*, Wydawnictwo Naukowe AP, Kraków 2006.

Literatura uzupełniająca

- Gajdzica Z., Bełza-Gajdzica M. (red.), *Inkluzja edukacji włączającej a wybrane aspekty praktyki edukacyjnej*, Wydawnictwo UŚ, Katowice 2016.
- (Nie)codziennosc wychowawcza i dydaktyczna nauczyciela w szkole, red. E. Pasterniak-Kobylecka, Wydział PPiS UZ, Zielona Góra 2017.
- Phillips D. C., Soltis J. F., *Podstawy wiedzy o nauczaniu*, GWP, Gdańsk 2003.
- Tubbs N., *The New Teacher: An Introduction to Teaching in Comprehensive Education*, Routledge, New York 2012.

Uwagi

